

[Kristen Amby.]

minister nu skitserede, og som han mente man ville anvende overfor de personer, der i sin tid er blevet afskediget efter den særlige tjenestemandsløve, måske både kan være skånsommere og meget bedre egnet til formålet end en ny lov, som ikke kan blive andet end en ramme. Men forudsætningen må rigtignok være, at man begynder at gå i gang og gør det systematisk; det kan ikke hjælpe, at man bare har en hensigt, hvis hensigten ikke kommer til udtryk. Vi ved jo, at der er adskillige problemer i denne sag.

Jeg vil derfor gerne på den givne foranledning opfordre de forskellige fagministre og den høje regering til rent praktisk at tage sig af dette spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 30. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredie behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1955 til 31. marts 1956.

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i postloven.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om danske skibes forsikring mod krigsfare.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af lov om forsikring af varer og fragt mod krigsfare til søs.

5) *Forespørgsel til finansministeren af Viggo Starcke og Tholstrup.*

Mødet hævet kl. 15²³.

87. møde.

Onsdag den 30. marts kl. 13.

Formanden: Udvalget angående den af statsrevisorerne afgivne betænkning over statsregnskabet for finansåret 1952—53 har afgivet betænkning. Eksemplarer er omdelt.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Ingmar Wagner, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et tidligere anmeldt lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ingmar Wagner): Jeg tillader mig herved for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring i den militære straffelov.*

Dette forslag fremkommer nu på grund af den seneste tids debat om en lang række afgørelser, som domstolene og den militære anklagemyndighed har truffet i straffesager mod befalingsmænd i militæret. Disse domme har vakt den allerstørste opsigt, for ikke at sige uro, i befolkningen. Denne uro har også fundet udtryk i mange af landets blade, såvel i venstres som i den socialdemokratiske, radikale og kommunistiske presse. Alle har kritiseret de latterligt milde domme, som officerer er blevet idømt for grove forbrydelser. Også fremtrædende jurister har deltaget i kritikken, f. eks. højesteretsadvokat Ove Rasmussen ved et indlæg i dagbladet „Politiken“ den 19. marts i år. Også forsvarsministeren har i den meget omtalte Birkebæksag, hvor officerer ved pligtforsømmelser var skyld i en menig soldats druknedød, udtalt sig for, at der indenfor lovens strafferammer var mulighed for at dømme officerer hårdere, men dommerne er åbenbart ikke enige med forsvarsministeren heri. I alle tilfælde dømmer de på en sådan måde, at det støder befolkningens retsbevidsthed. Derfor fremsætter vi dette forslag til tydeliggørelse af den militære straffelov.

Det virker krænkende for retsbevidstheden, at de straffe, der overgår befalingsmænd, er urimeligt milde, særlig når man sammenligner dommene med domme over menige soldater. I sig selv burde det være

[Ingmar Wagner.]

en skærpende omstændighed, at en forbrydelse er forøvet af en overordnet militærperson, da befalingsmænds pligter og ansvar må være større end menige soldaters. De menige indtager ikke overordnede stillinger i samfundet; de er kun midlertidigt i tjeneste i hæren, og de ganske unge kan på forhånd ikke anses for at have nået samme modenhedsgrad som uddannede befalingsmænd. For de menige er det væsentlig hensynet til disciplinen, der er afgørende ved militærsagers afgørelse, men der må naturligvis stilles endnu større krav til disciplinen og mønsterværdig optræden hos de folk, der indtager ledende stillinger indenfor militæret.

Da befalingsmændene skal foregå de underordnede med et godt eksempel, bør der udvises en passende strengthed overfor de overordnede forseelser. Straffens størrelse bør efter min opfattelse udmåles efter det ansvar, man har. I øjeblikket viser dommene en helt anden tendens. Officerer dømmes mildt eller frifindes, medens menige soldater dømmes med lovens hele strengthed, et forhold, der kun kan give anledning til protester fra befolkningen.

Der går ganske givet mange myndighedsmisbrug i svang, og derfor bør der slås kraftigt ned, når der indledes retsforfølgning mod officerer, især når det gælder soldaterplagerier o. lign. På samme måde må det være en skærpende omstændighed ved en forbrydelse, at den er udøvet under misbrug af forholdet som overordnet. Det viser sig, at soldaterne kun i de færreste tilfælde tør klage over overordnede overgreb, og den omstændighed, at de pligtmæssigt skal adlyde den overordnede og ikke må kritisere hans ulovligheder, gør den overordnede forbrydelse særlig grov.

Flere af de sager, der har været fremme, har været af meget alvorlig karakter, fordi de meniges liv og velfærd har været udsat for fare ved officerers forsømmelighed. Skønt sagerens alvor burde give grund til strengere afgørelser, har de afsagte domme været så

milde, at det — som jeg før sagde — har vakt opsigt i offentligheden. Særlig sagen om soldaten, der druknede i Ringe å ved Birkebæk plantage, har vakt stærk kritik; men der foreligger mange andre eksempler på, at en officer, som begår handlinger eller gør sig skyldig i forsømmelser, der burde straffes som uagtsomt manddrab eller uagtsom legemsbeskadigelse, straffes betydeligt mildere, end hvis en civilperson var tiltalt for en lignende handling. Ved røgforgiftningsaffæren i Næstved slap den ansvarlige løjtnant f. eks. med en tilrettevisning. Ved eksplosionskatastrofen på Holmen fandt retten ikke, at nogen officer kunne drages til ansvar for de forsømmelser, der fik så almenfarlige konsekvenser — og der findes mange andre tilfælde, som viser det samme.

Da hverken de militære rettergangschefer eller domstolene synes at tage tilstrækkeligt hensyn til de vægtige grunde, der burde medføre, at befalingsmænds forseelser straffes med en rimelig strengthed, bør det foreskrives i den militære straffelov, at det er en skærpende omstændighed, at en forbrydelse forøves af en befalingsmand.

Med disse få bemærkninger skal jeg anbefale dette lovforslag til en velvillig behandling i folketinget.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1955 til 31. marts 1956.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3005; finansudvalgets tillægsbetænkning findes i tillæg D. sp. 3693).

Udenfor tillægsbetænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Alfred Jensen, Ragnhild Andersen og Aksel Larsen:*

Til § 21.

Tekstanmærkning nr. 1:

- 1) I den foreslåede affattelse af tekstanmærkning nr. 1 udgår i stk. 1, 5.—9. linie, ordene „Værnepligtige menige . . . 4 kr. 00 øre pr. dag“ og erstattes af: „Værnepligtige menige: kr. 4 kr. 00 øre pr. dag“.